

Dialog inför införandet av tarmcancerscreening i VGR

Andreas Pischel
Kristoffer Derwinger
Elin Ljungqvist
Malin Samuelsson

Välkommen

Andreas Pischel,
Regional processägare för
tarmcancerscreening och medicinskt
ansvarig

Kristoffer Derwinger,
Medicinsk rådgivare

Elin Ljungqvist,
Projektledare RCC Väst

Malin Samuelsson,
Projektledare RCC Väst

Mötet håller på 2,5 timmar med korta avbrott.

Turnéplan

Inbjudna är berörda verksamhetschefer, chefer, biträdande chefer, läkare, sjuksköterskor, koordinators och andra aktuella professioner på era enheter.

Torsdag 10/6-21

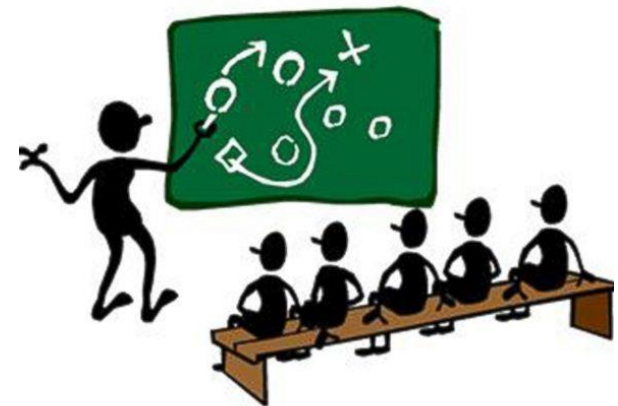
- Södra Älvsborgs sjukhus
- Skaraborgs sjukhus

Tisdag 15/6-21

- NU-sjukvården
- Sjukhusen i Väster

Onsdag 16/6-21

- SU/Sahlgrenska
- SU/Östra och Mölndal

Projektledning, kontaktuppgifter och mer information

Medicinskt Ansvarig:
Andreas Pischel
andreas.pischel@vgregion.se

Projektansvarig:
Thomas Björk Eriksson
thomas.bjork-eriksson@rccvast.se

Projektledare:
Elin Ljungqvist
elin.ljungqvist@rccvast.se

Projektledare:
Malin Samuelsson
malin.samuelsson@rccvast.se

Mer information finns på RCC hemsida:

<https://cancercentrum.se/vast/vara-uppdrag/prevention-och-tidig-upptackt/Screening-tjock-och-andtarmscancer/>

Information- och dialogpunkter

- Inledning och turnéplan
- Nationellt mål med tarmcancerscreening
- HSS-beslut om tarmcancerscreening i VGR
 - Projektorganisation VGR
- Nationellt samordningskansli RCC Stockholm/Gotland
- Regional tarmcancerscreening
 - Flödeskarta på regional nivå
 - Screeningsjuksköterska på endoskopienheten
- Utbildning
- Resursfördelning/förvaltning
 - Befolkningsunderlag
- Övrigt att diskutera

Nationellt mål

Minskad dödlighet i cancerformen genom att:

- Tumörer i mer botbart skede diagnostiseras,
- Förstadier till cancer kan avlägsnas.

DESSUTOM:

- Kostnadseffektivt för samhället,
- Minimera negativa effekter för individen och vara godtagbart ur ett etiskt perspektiv,
- Frivilligt att delta i screening.

Segnan et al.(2012)
Socialstyrelsen (2014)

HSS-beslut taget 31/3-21

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslutar att:

1. Tarmcancerscreening ska införas i Västra Götalandsregionen för invånare i åldrarna 60-74 år.
2. Införandet sker stegvis under 7 års tid med *start* 2021.
3. Finansiering år 1 sker inom ramen för hälso- och sjukvårdsstyrelsens utvecklingsanslag.

I tidigare beslut som är taget är att vi ska ansluta oss till det nationella kallelsesystemet GSK (**G**emensamt **S**amordnings**K**ansli),

Projektorganisation

Styrgrupp

- Andreas Pischel (AP) Medicinskt ansvarig
- Anders Lasson (AL) Endoskopirepresentant, SÅS
- Michael Wilstermann (MW) Klinisk patologi, SU
- Kristoffer Derwinger (KD) Medicinsk rådgivare, RCC Väst
- Thomas Björk Eriksson (TBE) VC RCC Väst, Projektansvarig
- Emelie Ljunggren (EmL) Kommunikatör, RCC Väst
- Malin Samuelsson (MS) Projektledare RCC Väst
- Elin Ljungqvist (EL) Projektledare RCC Väst
- Ulf Lönnqvist (UL) IT- kallelsesystem, RCC Väst

Adjungerande:

- Mattias Prytz (MP) Regional processägare (kirurgi) kolorektalcancer, NÄL
- Sofia Heyman (SH) Regional processägare (onkologi) kolorektalcancer, SU
- Johanna Lundin (JL) Radiologi, SU
- *Klinisk genetik*
- Mats Elm (ME) Chefläkare, Närhälsan

Kansli/kallelsesystem
RCC
Stockholm/Gotland

Projektledning

- Medicinskt ansvarig - Andreas Pischel
- Projektledare - Elin Ljungqvist
- Projektledare - Malin Samuelsson
- IT/kallelsesystem - Ulf Lönnqvist
- Kommunikatör - Emelie Ljunggren

RCC Väst
styrgrupp

FoUU

Referensgrupp/ Regional processgrupp

- Mattias Prytz, Regional processägare (kirurgi) Kolorektalcancer
- Sofia Heyman, Regional processägare (onkologi) Kolorektalcancer
- Omvårdnadsrepresentant
- Koloskoperande ssk
- Representanter för befolkningen (en för åldersgruppen och en som genomgått screeningen)

Nationellt samordningskansli RCC Stockholm/Gotland

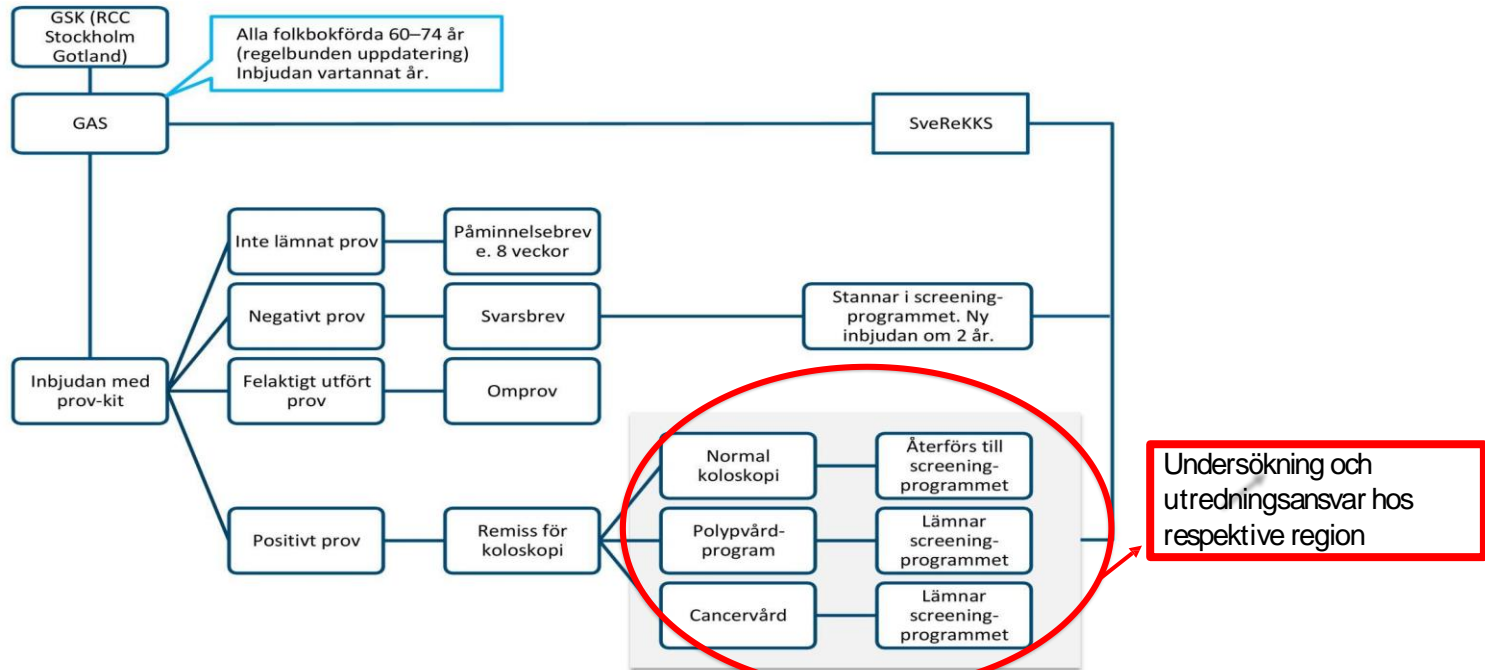
Processkarta tarmcancerscreening

GAS = Gemensamt administrativt IT-stöd

SveReKKS = Svenskt kvalitetsregister för koloskopi och kolorektalcancerscreening

GSK = Gemensamt samordningskansli
Enheten för cancerprevention och screening
Regionalt cancercentrum Stockholm/Gotland

Allt innan remiss till skopi- ansvar hos RCC Stockholm Gotland

Undersökning och utredningsansvar hos respektive region

Regional tarmcancerscreening VGR

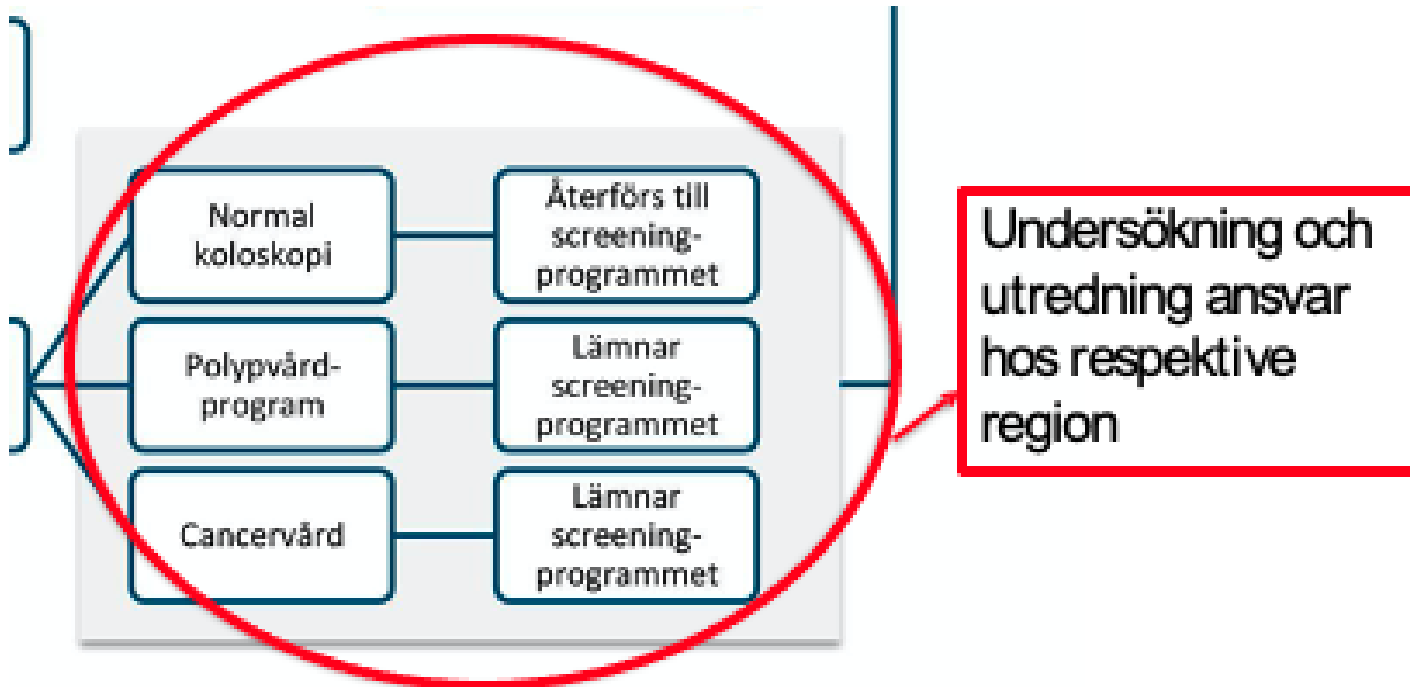
Införande av tarmcancerscreening i VGR

- Införande av screening innebär ett behov av produktionsökning inom endoskopiverksamheterna.
- Vidare har Socialstyrelsen fastslagit att screening inte kan startas om inte tillräckliga resurser finns. RCC i samverkan har därför fastslagit att en adekvat produktion med koloskopier i hela landet ska vara 1,5 koloskopier/ 100 invånare.
- I nuvarande situation i VGR görs cirka 1,0 koloskopier/ 100 invånare, med stora regionala skillnader.
- Produktionsökningen är dock enbart möjlig med en nivåstrukturering, framför allt inom Göteborgsregionen där bristen på koloskopier är mest påtaglig.

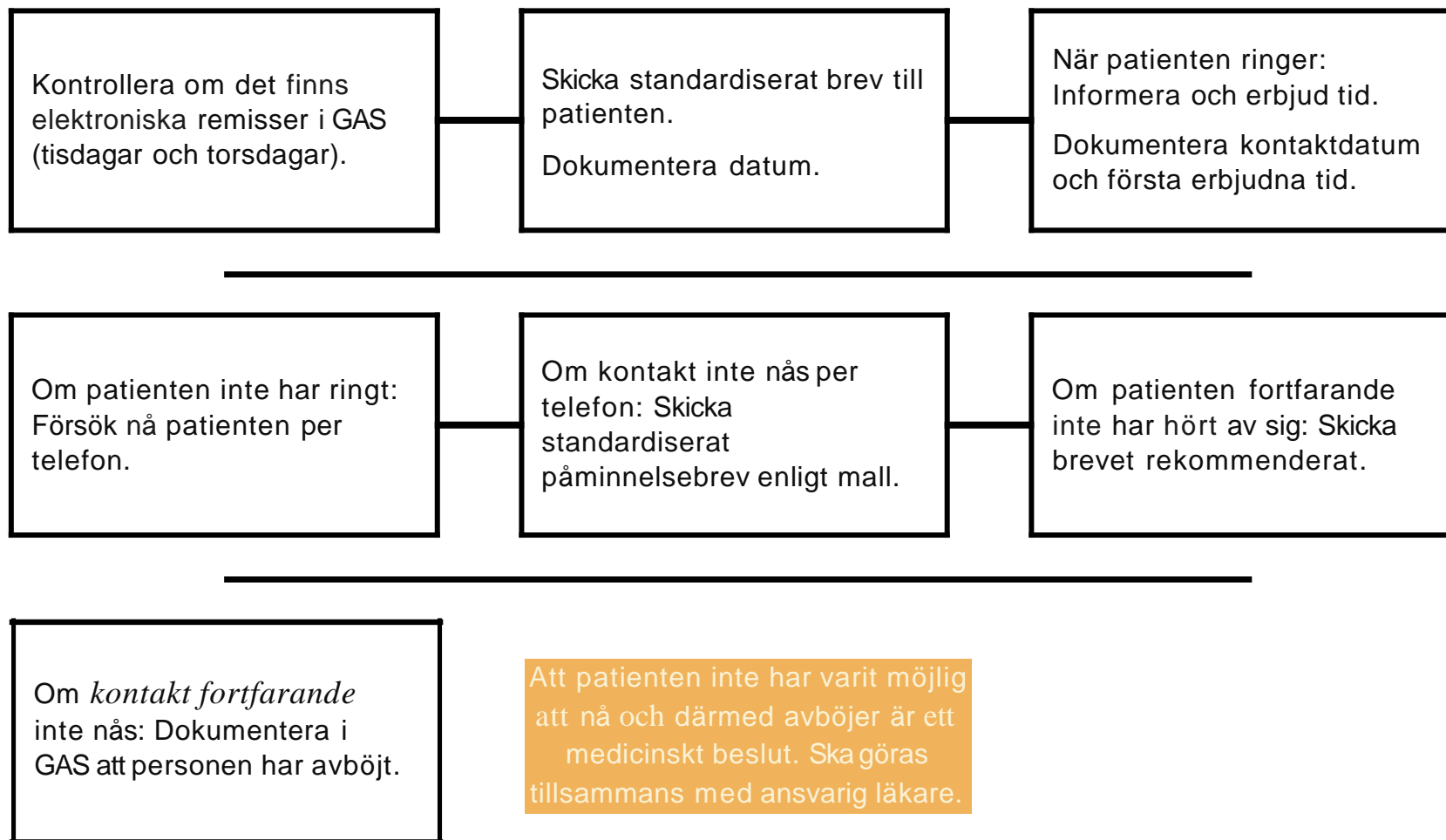
Start av tarmcancerscreening i VGR

- Enligt plan startar tarmcancerscreening i VGR januari 2022.
- Stegvis införande enligt nationell anpassad strategi med 2 årskullar alternativt 3.
- Efterföljande år (2023-2028) ska produktion och årskullar kontinuerligt utökas enligt en nationell koordinerad plan.

Regionalt flöde

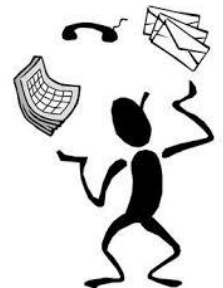
Arbetsflöde på endoskopikliniken

Screeningsjuksköterska på endoskopienhet

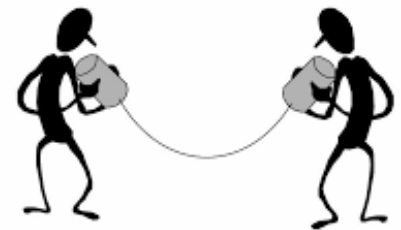
En av de viktigaste personerna i hela screeningprocessen.

- Sjuksköterskan med sin omvårdnadskompetens har en viktig funktion under hela screeningprocessen, men behöver specifik screeningkunskap genom utbildning (Segnan et al., 2010).
- Många negativa patientfaktorer kan en screeningutbildad sjuksköterska påverka.
Stöd och motiverande information. Individuellt, i grupp, muntligt och skriftligt. Logistiskt stöd. (Plumb et al., 2017; Segnan et al., 2010)
- För att patienten ska kunna göra ett självständigt, informerat val krävs personcentrerad information i ett möte mellan patient och vårdgivare (Edvardson, 2010).
- Ett informerat val kan leda till att patienten avböjer koloskopi och vårdgivaren måste respektera individens autonomi (SFS, 2014:821).

Arbetsuppgifter för screeningsjuksköterskor på endoskopienheter

- Daglig telefontid behöver erbjudas patienterna
 - Finns mer oro hos de selekterade och de behöver kunna få kontakt.
- Kontaktsamtalen med de selekterade tar längre tid, ofta 20 minuter.
 - Informera om fyndet av blod i avföringen och innebörden av det.
 - Erbjuda koloskopitid. Inom 20 arbetsdagar eller i enlighet med kommande vårdprogram.
 - Formell remiss saknas – fånga läkemedel, komorbiditet, funktionsnedsättningar mm.
 - Informera om sedvanliga förberedelser.

Utbildning

Utbildning

Start: 17 november 2021

Sista ansökningsdag: 20 augusti 2021

Målgrupp: Leg. sjuksköterska ...
Leg. läkare ...

Tre terminer, fyra kurstillfällen om vardera tre dagar (internat).

Handledning på hemortssjukhuset.

Länk: <https://cancercentrum.se/vast/vara-uppdrag/kompetensforsorjning/utbildningar/basal-gastroskopi-och-koloskopi/>

Är det någon som har behov av en fortsättningskurs (upskill) så ta kontakt med oss.

Basal gastroskopi och koloskopi

Det finns i Sverige ett ökande behov av hög kompetens inom gastrointestinal endoskopi. Därför arrangeras nu kurs i Basal gastroskopi och koloskopi.

Ämnesområde: Prevention och tidig upptäckt

Studieform: På plats

Datum: 17 november 2021

Arrangör: Sahlgrenska Universitetssjukhuset och RCC väst

Kostnad: Kostnadsfri för anställda i Västra Götalandsregionen

Ort: Göteborg

Öppen för: Nationell i mån av plats, Västra sjukvårdsregionen

→ Ansökan skickas till Pernilla Lembing

Namn, e-post till sökande, arbetsgivare, handledare ska framgå. Ange gärna grad av skopivana om praktisk träning redan påbörjats. Sista ansökningsdag: 20 augusti 2021.

Målgrupp

- Legitimerad sjuksköterska med minst tre års erfarenhet av arbete inom endoskopiverksamhet.
- Legitimerad läkare med ST-tjänst i Medicinsk gastroenterologi.

För att vara aktuell för kursen krävs dessutom att kursdeltagarens huvudman godkänner ansökan samt att en individuell endoskopihandledare med utbildningsvana är utsedd på hemkliniken.

Innehåll

Kursen sträcker sig över tre terminer och bedrivs i form av en distansutbildning inkluderande fyra fysiska kurstillfällen (internat) om vardera tre dagar. Därtill kommer fördjupningsuppgifter, praktiska moment och endoskopi under handledning på hemsjukhuset.

Huvudsaklig kursort för internaten är Göteborg. Kursinnehåll och kursplan är i linje med Svensk gastroenterologisk förenings riktlinjer för att uppnå basal endoskopikompetens. Kursledningen består av medicinska gastroenterologer med mångårig vana av teoretisk och praktisk undervisning i endoskopi.

Kurs i basal gastroskopi och koloskopi pdf, nytt fönster)

Kontakt

Pernilla Lembing

administrativ samordnare

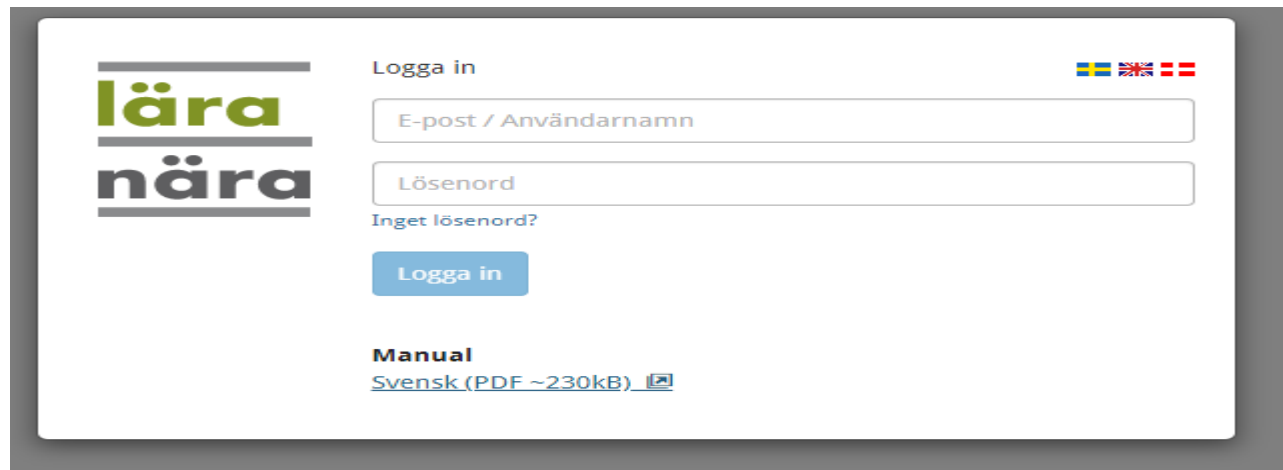
RCC Väst

070-082 52 78

pernilla.lembing@rccvast.se

Utbildning i kolorektalcancerscreening för screeningsjuksköterskan på endoskopienheten

- Digital utbildning
- Tar 4 timmar inklusive kunskapsfrågor
- Kan göras på arbetet eller hemifrån – enbart en dator behövs <http://online.laranara.se/>

Innehåller 5 delar:

- Introduktion till kolorektalcancerscreening
- Kolorektalcancerscreening – arbetsflöde
- IT-stödet GAS för endoskopienheter
- Litteratursida med referenser och länkar
- Avslutande kunskapsfrågor

Kursledare: Marika Sventelius eller Kathrine Ericson som tar kontakt cirka 6 veckor före att de första remisserna beräknas börja anlända.

Resursfördelning/förvaltning

Befolkningsunderlag

Underlag resursfördelning/förvaltning

Förvaltning:

Frågor:	Svar:	Kommentar/motivering:
Är planering påbörjad för vilka åtgärder som behöver göras för att på sikt komma upp i volym 1,5 koloskopi per 100 invånare? (namn på kontaktperson).		
Vilken tillkommande kostnad uppskattar ni för olika åtgärder? (se nedan) för att bygga upp screeningverksamhet 2021 respektive 2022?		
Personalförstärkning (screening kontaktsjuksköterska, koordinator etc):		
Lokaler:		
Utbildning:		
Utrustning:		
Övrigt:		

Vi är tacksamma att få sammanställning av svar oss tillhanda senast **måndag 7 juni 2021**.

Mail: elin.ljungqvist@rccvast.se

Behovsanalys

- Sammanställningen beskriver volymbehovet per sjukhusförvaltning i VGR och innefattar:
 - Koloskopivolymen för screening
 - Koloskopivolym för att nå 1,5 koloskopier/100 invånare
- Införande av screening innebär en **undanträngning om inte** produktionen samtidig ökas.
- Endoskopiuppdraget behöver definieras för sjukhusen, framför allt i Göteborg med ökad specialisering och önskvärt är en mer tydlig separering av akutendoskopi från planerad endoskopiverksamhet.

Beräkningsunderlag VGR tre första åren Alternativ 1: 2 årskullar

År	Årskullar	Befolkning	Koloskopier
2022	1960,1962	40 000	700
2023	1955, 1957, 1959,	60 000	1 050
2024	1958,1960*,1962*, 1964	80 000	1 400

C:a 300 000 mellan 60 och 74 år

- 65%-70% deltar i screeningen, skickar in FIT
- 2,6%-3% är positiva
- 97% deltar i erbjuden koloskopi

*Kallas för andra gången

Födda 1961 Data SCB 2019	Män	Kvinnor	Totalt	Skopivolym 2022 70% deltagning 2.5%pos
VGR	9 959	9 701	19 660	344

Beräkningsunderlag VGR tre första åren Alternativ 2: 3 årskullar

År	Årskullar	Befolkning FIT	Koloskopier
2022	1958,1960,1962	60 000	1 050
2023	1955, 1957, 1959, 1961, 1963	100 000	1 750
2024	1952, 1954, 1956, 1958*, 1960*, 1962*, 1964	140 000	2 450

C:a 300 000 mellan 60 och 74 år

- 65%-70% deltar i screeningen, skickar in FIT
- 2,6%-3% är positiva
- 97% deltar i erbjuden koloskopi

*Kallas för andra gången

Födda 1961 Data SCB 2019	Män	Kvinnor	Totalt	Skopivolym 2022 70% deltagning 2.5%pos
VGR	9 959	9 701	19 660	344

Befolkningsunderlag Produktionsplanering

	Produktion 2019*	Befolkning	%	1,5/100	Delta 19 till 1,5	Årskull	2022 (3 årskull)	2023 (5 årskull)	2024 (7 årskull)	2025 (8 årskull)	Totalt
NU	3 195	285 667	17%	4 300	1080	68	204	340	476	544	4850
SkaS	3 487	256 536	15%	3 900	413	60	180	300	420	480	4400
SU	4 998	645 976	38%	9 690	5702	152	456	760	1064	1216	10900
SÄS	3 019	205 902	12%	3 150	131	48	144	240	336	384	3600
SiV	2 420*	315 000	18%	4 725	2305	72	216	360	504	576	5300
Totalt	17 119	1 709 081	100%	25 765	9631	400	1200	2000	2800	3200	29050
Östra	1 699	245 820	14%	3700	2001	56	168	280	392	448	4150
Mölndal	1 485	154 336	9%	2315	830	36	108	180	252	288	2603
Sahlgrenska	1 814	245 820	14%	3700	1886	56	168	280	392	448	4150
SiV	2 420*	315 000	18%	4725	2305	72	216	360	504	576	5300
Totalt	7 418	960 976	55%	14440	7022	220	660	1100	1540	1760	16204

* Modifierad produktion 2020 för SiV

Koloskopproduktion bas och screening

	Produktion		Delta 2019 till	Screening					
	2019	1,5/100		2022	2023	2024	2025	2026	
			1,5	Årskull	3 årskull	5 årskull	7 årskull	8 årskull	Totalt
NU	3 195	4300	1080	68	204	340	476	544	4850
SkaS	3 487	3900	413	60	180	300	420	480	4400
SU	4 998	9690	5702	152	456	760	1064	1216	10900
SÄS	3 019	3150	131	48	144	240	336	384	3600
SiV	2 420	4725	2305	72	216	360	504	576	5300
Totalt	17 119	25765	9631	400	1200	2000	2800	3200	29050
Östra	1699	3700	2001	56	168	280	392	448	4150
Mölndal	1485	2315	830	36	108	180	252	288	2603
Sahlgrenska	1814	3700	1886	56	168	280	392	448	4150
SiV	2420	4725	2305	72	216	360	504	576	5300
Totalt	7418	14440	7022	220	660	1100	1540	1760	16204

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1951	71	72	73	74	75	76	77	78	79
1952	70	71	72	73	74	75	76	77	78
1953	69	70	71	72	73	74	75	76	77
1954	68	69	70	71	72	73	74	75	76
1955	67	68	69	70	71	72	73	74	75
1956	66	67	68	69	70	71	72	73	74
1957	65	66	67	68	69	70	71	72	73
1958	64	65	66	67	68	69	70	71	72
1959	63	64	65	66	67	68	69	70	71
1960	62	63	64	65	66	67	68	69	70
1961	61	62	63	64	65	66	67	68	69
1962	60	61	62	63	64	65	66	67	68
1963	59	60	61	62	63	64	65	66	67
1964	58	59	60	61	62	63	64	65	66
1965	57	58	59	60	61	62	63	64	65
1966	56	57	58	59	60	61	62	63	64
1967	55	56	57	58	59	60	61	62	63
1968	54	55	56	57	58	59	60	61	62
1969	53	54	55	56	57	58	59	60	61
1970	52	53	54	55	56	57	58	59	60
1971	51	52	53	54	55	56	57	58	59

Ansvarsfördelning på respektive förvaltning

Endoskopienhet	Verksamhetschef för endoskopi	Mailadress	Tel.nr	Screeningsansvarig läkare	Mailadress	Tel.nr	Screeningsansvarig koordinator/SSK	Mailadress	Tel.nr	IT-kontakt	Adressen till endoskopienheten
Sjukhusen i Väster											
Ältingås	Marie Gardtman	marie.gardtman@vgregion.se	070-2149077	Bente Rauch	bente.rauch@vgregion.se	0322-227127				Göran Johansson	
Frölunda	Inväntar beslut										
Kungälv	Börje Jonefjäll	borje.jonefjall@vgregion.se									
Angereds Närsjukhus	Marie Gardtman	marie.gardtman@vgregion.se	070-2149077	Anders Eriksson (031- 33 26974)	anders.s.eriksson@vgregion.se					Goce Mitrevski	Endoskopienheten, Kirurgmottagning, Box 63, 424 22 Angered
Salvrenska universitetssjukhusen											
SS	Björn Lindkvist	bjorn.lindkvist@vgregion.se		Andreas Pischel	andreas.pischel@vgregion.se	031-34 27386, 0733-193 142	Ann- Charlotta Friberg, Anna- Karin Carlsson				
ÖS	Sofia Ekdahl	sofia.ekdahl@vgregion.se		Henrik Asplund	henrik.asplund@vgregion.se	031-343 53 03	Jessica Fridh Lisa Vester	jessica.fridh@vgregion.se lisa.vester@vgregion.se		jessica.fridh@vgregion.se	Diagnosvägen 11, 416 50 Göteborg
MS	Erik Alestig	erik.alestig@vgregion.se		Thomas de Lange	thomas.de.lange@vgregion.se		Eva Poulsen		031-3431107	Johanna Roth	Endoskopienheten, Medicinmottagning Mölndals sjukhus
Skaraborg sjukhus											
Skövde				Michael Köster	michael.koester@vgregion.se						
Lidköping	Fredrik Salin	fredric.salin@vgregion.se		Anosheh Mohammadzadeh						Thomas Hugosson	Skas 53151 Lidköping, Endoskopimottagning, Mellbygatan 11-15
Falköping											
NU- sjukvården											
NÄL	Ragna Alfredsson	ragna.alfredsson@vgregion.se		Dierich Ahlhausen	dierich.ahlhausen@vgregion.se						Endoskopienhet, Lärketorpvägen 20, 46173 Trollhättan
Lidköping	???										
SÄS											
Borås sjukhus	Karin Hedersterna	karin.hedersterna@vgregion.se		Anders Lasson	anders.lasson@vgregion.se		Lisa Norén Linda Hultén			Göran Johansson	Endoskopienhet 521, SÄS, Bråmhultsvägen 53, 501 82 Borås
Kommunikatörer	Max Själänder Emelie Ljunggren	max.sjalander@vgregion.se emelie.ljunggren@vgregion.se									
IT kontakt för VGR	Ulf Lönnqvist Torbjörn Eles	ulf.lonnqvist@rccvast.se torbjorn.eles@rccvast.se									

Uppdateras av respektive förvaltning.

Utskick sker från RCC Väst till utsedd mottagare efter dialogturnén 2021.

Övrigt att diskutera

- Är det något ni ser/önskar att RCC Väst kan vara behjälplig med?
- Synpunkter är välkomna att mailas in till projektledarna.

Erbjudande:

- Avstämning med verksamheterna inför och under start.
- Återkoppling från dialogturné på ett gemensamt möte med ansvariga/förvaltning.
- Digital avstämning, t ex var fjärde vecka.
- Startmöte.

REGIONALT
CANCERCENTRUM
VÄST

